

la farga

Revista de Salt

Preu 1,80 €

Núm. 267 - gener 2010

Any XXXI.

Nom: Moisés Auguste

Edat: 73 anys

Nascut a Girona

Resideix a Salt

Professió: Planxista jubilat

A més a més: En Moisés dedica part del seu temps a fer maquetes amb fusta d'antigues eines del camp, esglésies, catedrals i fins i tot la Coma Cros. Els seus treballs l'han fet exposar a les Bernardes de Salt, a la Fira del Col·leccionisme de Quart, a Camós i a Colomers.

Segons la Wikipedia, font de coneixement del segle XXI, un maquetista ha de tenir motricitat fina i paciència, ha de ser minuciós, ordenat i una mica metòdic. En Moisés, que potser té una mica de tot això, confessa que, tot i que la vida el va portar a dedicar-se a la planxisteria, sempre havia volgut ser fuster. Vés per on que ara, de jubilat, treballa fins al més mínim detall la fusta de les seves maquetes, gràcies en part, al fet que encara té un bon pols, com se n'alegra ell mateix. Però segurament un dels trets més destacables d'en Moisés, i del que no en parla la Wikipedia, és una imaginació envejable que li atorga la capacitat de veure en objectes de la vida quotidiana les peces que poden anar guarnint les seves creacions.

-Parli'm una mica de vostè, sempre ha viscut a Salt?

-Jo vaig néixer a Girona, al carrer Nou, justament al número nou. Als quatre anys vaig venir a Salt, als pisos del Collell, que en deien, damunt de ca l'Agell. Després, als 7, vaig anar a viure a Sant Daniel. Quan em vaig casar, als 26 anys, vaig venir a viure aquí a Salt i encara hi sóc.

-Vostè a què s'ha dedicat?

-Jo vaig fer de planxista fins que em vaig jubilar.

-I d'on li ve l'interès per les manualitats? Per què l'ofici de planxista no s'assembla pas a les manualitats que fa amb la fusta.

-Mira, jo des que vaig néixer i fins als 14 anys que volia fer de fuster. Però el meu pare va trobar un amic que tenia una planxisteria allà al carrer Figuerola i em va col·locar

a treballar allà. Aleshores no hi havia tants cotxes com ara, i és clar, quan em van dir que podia anar a arreglar cotxes vaig dir 'de seguida!'. I durant 46 anys vaig treballar allà mateix.

-El sector de l'automòbil ha canviat molt en aquests anys i el tipus de feina que feia vostè també, suposo?

-I tant! Abans es feia pròpiament feina de planxista, avui dia el que fan és canviar peces o treballar amb pastes. Abans s'arreglaven les peces, si convenia s'agafava un tros de planxa i se'n feia un tros nou. Fins i tot havíem obert bidons d'oli d'aquests de 200 litres per tallar planxa perquè no n'hi havia, això entre els anys 50 i 60. Aleshores s'arreglava tot, no es feien servir pastes com ara.

-Avui dia té raó que quan s'espantilla alguna cosa et diuen allò

de 'et surt més a compte comprar-ne un de nou' i les coses no s'arreglen.

-Abans s'arreglava tot. En els cotxes es canviaven els plafons de les portes -aleshores tot anava amb cargols- però es canviava només les parts fetes malbé, ara es canvien les peces senceres. És molt diferent. Abans passaves per davant la casa d'un planxista i només senties 'patim patam patim patam' i ara hi passes i no se sent res.

-Aleshores, la seva dedicació a les manualitats amb fusta va començar quan es va jubilar?

-Sí, em vaig jubilar i vaig dir 'tu, alguna cosa has de fer', almenys per fer treballar una mica el cap, per no avorrir-me. Aleshores vaig començar a fer peces petites, sobretot de coses de pagès. Vaig fer la matança del porc, l'elaboració del vi, eines del camp, carros i taranes.

-Peces que, algunes d'elles, ja no existeixen, peces de museu...

-Sí. En les exposicions que he fet, sota les peces d'eines i màquines, sempre hi poso un paperet explicant per a què serveixen ja que hi ha molta gent que no ho sap. Si ho fas en un poble de pagès sempre hi ha algú que diu 'guaita, això jo ho havia fet servir' o 'jo a casa encara en tinc un', però si ho fas en llocs menys rurals la gent ja no ho coneix.

-Així on ha exposat les seves peces?

-He fet una exposició aquí a les Bernardes de Salt i a Quart fa tres anys que els deixo una peça per la Fira del Col·leccionisme. Hi he portat carros, tartanes, el tren d'Olot, aquest any hi vaig portar la Catedral de Girona. També he exposat a Camós, a Colomers, on per la festa de la gent gran els deixo una peça perquè la subhastin, i també a Riudarenes, que ja m'han demanat que aquest any vinent hi torni. Jo per anar demanant a la gent per fer exposicions no ho faig pas, ara, si m'ho demanen hi vaig encantat.

-Què en fa de les peces, les regala, les ven, se les queda totes?

-No n'he venut cap, no. Ho faig

com a hobby i algunes me les quedo, altres les regalo.

-Mica en mica, però, s'ha anat envalentint perquè de peces petites ha passat a maquetes d'una mida ja considerable com la Catedral de Girona o la Coma Cros.

-Sí, però ara quan acabi una església que estic fent, tornaré a fer peces més petites. Tinc pensat fer la capella de Núria però més petita. Ja la tinc fotografiada tota.

-I com ho fa per decidir els temes? Busca alguna cosa que li agradi i la fotografia?

-Sí, faig tot de fotografies del que m'interessa i després ho dibuixo. No en sé pas, de dibuixar, però més o menys, a la meua manera, i quan ho veig bé, aleshores ho faig servir de plantilla per fer-ho amb fusta. Aleshores guardo les plantilles de manera que si hagués de tornar a fer alguna peça la podria tornar a fer sense problemes.

-Però les màquines que ja no existeixen, com ho fa per reproduir-les?

-N'hi ha algunes que fins i tot he anat a Lleida a fotografiar-les. A més, com que jo vaig estar un temps a pagès, de jovenet, perquè

aquí es passava molta gana i els meus pares em van enviar a casa d'uns parents pagesos, aleshores en vaig veure moltes d'aquestes eines, i d'altres les he vist en fotografies.

-Quins materials utilitza per fer les seves creacions?

-La base són fustes de caixes de fruita. La gent, com que ho sap, passen per aquí i me'n porten. Aleshores les desmunto, col·loco les peces com em convingui, grapades o encolades, i amb cartolina marron ho forro, aleshores no es veuen les lletres de les caixes. I per cobrir-ho, sovint faig servir barnilles de cortines d'aquestes que venen a les botigues xineses.

-Quina paciència... finalment sembla que ha aconseguit ser fuster!

-Sí, es veu que això ho tenia posat el cap!

-I els detalls de les peces, amb què els fa? Perquè hi ha faroles, arbres...

-Vaig mirant, a veure, aquí què hi aniria bé? Trossets de vidres per fer collarets pintats, per exemple, caps d'auriculars, cotxets de joguina, la qüestió és rumiar que pot anar-hi bé. Ara, per Nadal, hi ha moltes figuretes i molts elements que es poden fer servir. Quan passo per paradetes d'aquestes d'articles de Nadal, ja vaig rumiant què podria fer servir. Per exemple, l'altre dia vaig trobar unes campanetes petites que m'aniran perfecte per la capella de Núria.

-Hi passa gaires hores treballant les maquetes?

-Quan puc, quan em deixen els néts! Sobretot a l'hivern perquè a l'estiu vaig molt a l'hort que tinc a Bescanó. Però vaja, sempre que puc hi vinc una estoneta perquè m'agrada. I a més, tinc la sort que de moment el pols encara no em falla, perquè el dia que em falli, ja no m'hi podré pas dedicar. Perquè he vist altres exposicions semblants, però la majoria no són fe-

Entrevista a en Moisès Auguet

tes totalment a mà. Fan servir un torn, la seva maquinària, però el que faig jo és tot a mà.

-No deu haver-hi gaire gent que faci aquest tipus de manualitats, i treballant amb el garatge obert, molta gent deu parar a mirar-s'ho.

-Sí, sí, a molta gent li crida l'atenció. I sobretot escoles, que al final el mestre ha de dir, 'aneu passant de tres en tres' perquè no hi caben! I hi va haver una dona que em volia comprar la maqueta de la Coma Cros perquè hi havia treballat molts anys, però finalment la va trobar massa gran. També recordo que un home em va dir 'mira, jo havia treballat aquí', just en una de les finestres.

Agnès Cabezas Horno

HISTÒRIA

Autarquia i racionament

L'autarquia és un sistema econòmic basat en l'autosuficiència econòmica d'un país respecte a l'exterior i un estricte intervencionisme de l'estat. Els primers precedents a Espanya daten dels anys de la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930). S'aplicà durant la postguerra, de 1939 a 1959, propiciat per l'aïllament diplomàtic del règim i un nacionalisme econòmic inviable. Perjudicà notablement la indústria catalana, per la manca de matèries primeres i energia, i dificultà la recuperació del país després de la

guerra civil (1936-1939), afavorint uns nivells de producció molt baixos i la manca de productes bàsics. Fins ben estrats els anys cinquanta no es recuperaren els nivells de renda anteriors a la guerra, fet que sumat a la repressió política i cultural comportà una llarga i dura postguerra.

El racionament és una mesura de política econòmica basada en el control directe de la fabricació i consum de productes de primera necessitat, per la manca de queviures. A Catalunya ja s'aplicà durant la guerra, regulat per la conselleria

de Proveïments. Finalitzada la guerra, la política autàrquica del règim comportà el manteniment rigorós de la mesura, mitjançant la Comissaria General de Abastecimientos y Transportes. En vigor fins al 1951, només permetia a cada família l'obtenció d'una determinada quantitat d'aliments mitjançant una targeta, fet que propicià la venda clandestina d'articles alimentaris a preus desorbitats, activitat que rebé el nom d'estraperlo. El racionament també afectà l'energia, hi hagué manca de combustibles i restriccions del subministrament elèctric fins al 1955. El canvi de política econòmica per impulsar un procés de liberalització, la normalització de les relacions internacionals i l'ajuda econòmica nord-americana posaren fi a les estrangulacions econòmiques i van fer possible el retorn del creixement.

J.C.L.

RACC

Bon Nadal i Felix Any Nou

Nova corresponsalia a Salt

C/ Països Catalans, 124, baixos
17190 Salt

Tel. 972 23 31 44
Mòbil 650 54 30 03
Fax. 972 40 54 42